N:o 5. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b. | NORDISKT MUSIKBLAD. | Stockholm den 1 Mars 1895. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | 15. Årg.

Ellen Gulbranson.

Det gästspel, som nyligen skänkt oss nöjet att återhöra vår landsmaninna fru Ellen Gulbranson på k. operan, har gifvit oss särskild anledning att illustrera den svenska musiktidningen med hennes bild, framställande henne såsom Elisabeth i »Tannhäuser», den rol, hvari hon nu först uppträdde och som här för första gången af henne återgafs. För två år sedan hade hon såväl med denna som med Ortrud i »Lohengrin» firat stora triumfer i Köpenhamn, hvars operascen varit den enda hon gästat efter hennes framgångsrika debuter å Stockholmsoperan såsom Amneris och Ortrud för sex år sedan. I den danska hufvudstaden hade hon två år förut skördat en ännu större triumf såsom valkyrjan Brynhilde i Wagners opera, och med tanke på fru Gulbransons stora präktiga stämma, hennes ståtliga apparition kunna vi knappast föreställa oss en ypperligare representant för den gudaborna stridsjungfrun. Vi hade hoppats att, då »Valkyrjan» snart nog kommer att för första gången gå öfver vår operascen, få höra fru Gulbranson som gäst i denna rol, men detta torde ej blifva möjligt, emedan hon för närvarande är engagerad i Köpenhamn och i maj begifver sig till Bayreuth att der instudera Brynhilde för festspelen derstädes, på anmodan af bestyrelsen för dessa — en heder, som ej förut tillkommit någon svensk sångerska. Det nämnda engagementet i Köpenhamn vållade också, att hennes gästspel här denna gång blef af så kort varaktighet. Både såsom Elisabeth och Amneris gjorde den värderade konstnärinnan genom sin klangfulla, storslagna röst och sin af den präktiga gestalten förhöjda dramatiska framställning ett så mäktigt intryck, att det var med verklig saknad vi måste afstå från att ytterligare höra fru Gulbranson och gå miste om att denna gång äfven få se henne uppträda som Ortrud.

Med den framstående plats fru Gulbranson intager bland nordens lyriska sångerskor, anse vi det väl förtjent att rikta vår konsthistoria med några biografiska notiser om henne.

Ellen Gulbranson är född i Stockholm den 4 mars 1863, dotter af bruksbokhållaren B. J. Nordgren och hans maka, född Kihl. Redan mycket tidigt röjde hon musikaliska anlag och lyssnade begärligt vid pianot, när någon spelade, lätt fästande i minnet hvad hon hört. Efter öfliga skol- och musikstudier vann hon inträde vid musikkonservatoriet 1880, der hon hade solosång till hufvudämne. Hennes ovanligt goda, friska röst och musikaliska begåfning väckte genast uppmärksamhet, och under lärotiden här fick hon ofta framträda och låta höra sig inför publiken på elevernas »musikföredrag» och vid terminsafslutningarne. Efter ett par år beslöt Ellen Nordgren att utbilda sin sångtalang i Paris. Om hösten 1883 finna vi henne der som elev af fru Marchesi, och derjemte studera plastik för mr Petipas, berömd som lärare i detta ämne, och efter att i fyra vintrar der ha idkat sångstudier äfven för m:me Kenneth, slog hon sig till ro i födelsestaden,

Ellen Gulbranson.

Efter fotografi af Gösta Florman.

men lät der snart höra sig offentligt, debuterande i Vetenskapsakademiens hörsal som konsertsångerska den 5 oktober 1886 å egen konsert, vid hvars omnämnande vi yttrade den åsigten, att fröken N. med sin präktiga stämma och figur borde blifva en god ackvisition för vår opera. Efter denna framgångsrika debut medverkade fröken Nordgren vid flere konserter i hufvudstaden, såsom vid Filharmoniska sällskapets i december 1887, då hon sjöng ett soloparti i »Korsfararne», och lät sedan äfven höra sig i landsorten. På sommaren 1888 begaf sig fröken Nordgren till Köpenhamn, der hon inom musikverlden vann stor uppmärksamhet. Enligt hvad »Politiken» uppgifver skulle Edvard Grieg och hans hustru, efter att ha hört henne der, yttrat, att de »sedan Jenny Linds tid ej hört någon sådan romanssång» som hennes. Grieg instuderade med henne flere af sina sånger och sökte vinna henne för den konstresa han med sin fru tänkte företaga till England. Hon var dock ej i tillfälle att antaga det smickrande anbudet. Om hösten samma år uppträdde sångerskan med stor framgång i Kristiania och Trondhjem samt derefter i Göteborg, prisad för sin vackra röst och sitt själfulla föredrag.

Hon tvekade emellertid länge om hon skulle våga träda fram på scenen. Ändtligen den 10 januari 1889 debuterade hon å vår operascen i »Aida», utförande den egyptiska konungadottern Amneris' musikaliskt som dramatiskt mycket fordrande parti med en så fullständig framgång, att man knappt hade att anmärka något annat mot debutanten än en något orolig mimik. Den 8 maj samma år sjöng hon här, äfven med framgång, Ortruds parti i »Lohengrin». Detta blef hennes sista rol på vår operascen, som hon derefter lemnade. Om hösten samma år höra vi att hon gör furore på Grieg-konserter i Norge; med Grieg konserterar hon sedan i Köpenhamn och mot slutet af året i Brüssel. I slutet af april 1890 uppträdde hon på Köpenhamns kungl. teater som Amneris med stort bifall och sjöng der äfven på hösten samma år under ett gästspel, som afslutades den 21 oktober.

En ny vändning inträffade nu i fröken Nordgrens lif. Den 18 november 1890 sammanvigdes hon nämligen i Johannes' kyrka härstädes med löjtnanten, numera kaptenen, i norska armén Hans Gulbranson. Derefter har emellertid fru Ellen Gulbranson fortsatt att egna sig åt den konst, som fröken Ellen Nordgren med så stor framgång idkat. Som hennes största sceniska succès kan väl också anses kreerandet af valkyrjans rol å Köpenhamns kungl. teater i mars 1891. Samtidigt dermed hedrades fru Gulbranson med en inbjudning till en soaré å danska hofvet, der hon lät höra sig i solosånger samt duetter tillsammans med hr Algot Lange och vid tillfället dekorerades med konung Christians förtjenstmedalj i guld, att bäras i Dannebrogens band. Om hösten samma år gjorde fru Gulbranson sångstudier i Bayreuth och var engagerad att sjunga der sommaren 1892, men blef af sjukdom hindrad derifrån. Framgången med Valkyrjan i Köpenhamn föranledde, att fru Gulbranson engagerades att kreera titelrolen i Ennas nya opera »Cleopatra», som skulle ha sin première på hösten 1893. Men, som man vet, blef denna fördröjd, så att hon måste afsäga sig partiet, och operan blef först uppförd i februari förra året.

På konserter har fru Gulbranson flere gånger uppträdt i Kristiania, der hon nu har sitt hem, och som konsertsångerska hade man här senast tillfälle att höra henne å hr Tor Aulins konsert den 21 mars 1893 i Musikaliska akademien. Den 23 sistlidne februari sjöng fru Gulbranson på en Grieg-konsert i Köpenhamn med stormande bifall och kommer under sin vistelse der att å kungl. teatern uppträda som Ortrud och Cleopatra, då denna opera nu med anledning af hennes dervaro å nyo upptages.

Efter allt att döma har fru Gulbranson framför sig en vacker konstnärsbana, som vi här med intresse skola följa, och vi lyckönska henne till fortsatta artisttriumfer, hvilka alltid skola helsas med glädje af hennes landsmän och vänner här i den svenska hufvudstaden.

Folkets sång i vårt land förr och nu.

Dogmatismen förmår lika litet föra oss till någon lefvande visshet, som Pyrrhonismen förmår utplåna *vår aning* om sanningen. Vi längta efter sanningen. Denna längtan, som aldrig dör inom oss, är oss gifven lika mycket till straff som till påminnelse om den höjd, hvarifrån vi fallit.

Pascal.

Det är verkligen med känslor af nedslagenhet och djupt vemod som hvarje musikvän, då det gäller folkets sång, gör jemförelser emellan förr och nu. Hvar är nu folkvisan, den innerliga, naturfriska känslans tolk? Folkets sång har tystnat! Den moderna kulturen, som i våra dagar genom ångan brutit sig fram i de mest aflägsna landsbygder, har visserligen i månget och mycket röjt väg för framåtskridande och utveckling, men med den har äfven kommit en viss realistisk äflan, som blott i förvärfsbegäret ser lifvets enda mål, ett mål, som nog leder framåt, men ej i samma mån *uppåt*. Det är nu en grym, obeveklig materialism, som ej vill *tro*, ej vill hängifva sig åt något annat känslolif än det, som kan pejlas och analyseras af det kallt beräknande förnuftet. Tidsandan eger för sig kanske ej någon mera betecknande gradmätare än sången, emedan den är det mest omedelbara, det innerligaste uttryck för det rent mänskliga.

Den får dock betydelse och lifskraft endast af känslan, denna sunda, friska och ursprungliga känsla, som höjer oss öfver det verkligas, det sinnligas iakttagelse och låter oss *ana* det oändliga långt mer än hvad som begreppsmessigt kan fattas af den mest spekulativa tanke. Detta känslolif, som dikteras af denna aning, fins nu knappast hos det stora flertalet. Nu fins endast »weltschmerz», emedan filosofiska spetsfundigheter och materiel njutningslystnad depraverat sinnena och derigenom beröfvat dem alla förusättningar för att fatta en sund, fin och naiv känsla; den är numera endast trivial sentimentalitet, andlig sjuklighet, en förnimmelse i nerverna som ej når hjertat eller själen. Derför så ofta i nutidens konstmusik — och -sång — för att citera en berömd musikskriftställares ord — »denna i grunden kallt beräknande äflan att tolka lidelser så våldsamma, att de åtminstone ej existera på denna jorden, utom möjligen på jetteplaneten Jupiter eller ock i Gullivers Broddingnag». Denna den blaserade öfverkultiveringens Saulsande, som förkväfver all sann mensklig innerlighet tränger sig tung och dämpad in öfverallt: från civilisationens höjder och ner till landsbygdens mest aflägsna vrår; — derför ligger sången stum på folkets läppar. Folkets genuina sång fins ej mer. Dess tid är förgången och hör snart endast till sagans. Och dock — den lilla folkvisan i all sin enkelhet och naivitet hade ändå en gedigen tolkning för den mest ursprungliga skönhet, för hela det mänskliga lifvets alla skiftande faser af sorg, glädje och smärta. Den kom från hjertat och gick till hjertat och var en återspegling af Allfaderns egen härliga natur, af våra skogar och berg, sjöar och dalar, hvars dolda makter trädde fram och togo gestalt i folkets fantasi. Det var vidskepelse, säger mången. Må så vara, »men det var sol deri» och denna vidskepelse långt mindre klandervärd än vår civiliserade tids med sin teosofi och sina spiritistiska séancer. Dessa folkvisans väsen och troll voro en symbolisering af ett rikt andligt lif, af det godas och ondas princip, der det förras oftast var förherskande: riddaren som frestades af den bedårande och vällustigt sköna skogsfrun samt hennes bländande prakt, löstes ur hennes trolldom af kyrkoklockornas klang eller Kristi namn, besegrade draken, emedan han besjälades af tron på en högre makt, och tomten var med sin välvilja endast den *gode* husbonden bevågen. I dessa folkets toner, huru sorgsna och allvarliga de än kunna vara, ljuder ändå merendels hoppet om ett högre och klarare ljus, som till sist skall skingra jordelifvets mörker. Deraf deras oförgängliga fägring och urspung-

lighet. Det var sång som väckte lifsglädje och manade till dådfull kraft. Nu följer riddaren gerna skogsfrun i förbrännande kärlek för att till sist med henne »dö i skönhet», besegras af draken, ty lifvets enda slutmål är blott hopplös tillintetgörelse, och sällan vaka några välvilliga penater vid hemmets härd.

Korstågen, som gåfvo en högre lyftning åt den religiösa andan, väckte äfven till rikare lif folkets sång; först i det södra Europa och derefter i Norden. »Till Österland vill jag fara» är en af de första af dessa sköna visor från denna tid och som uttrycksfullt återger den tendens, som karakteriserade den *gamla* folkvisan. I våra ensliga bygder med sin sköna natur trifdes den länge, isolerad som den sedermera blef från de tidsströmningar som rådde uti det stora kulturlifvet.

Hennes traditioner fortlefde till inemot vårt århundrade, då ett nytt skede inträdde i folkets sång. Det balladartade och historiska elementet försvinner då nära nog helt och hållet och sången rör sig sedan nästan uteslutande kring mera subjektiva eller tillfälliga intryck, frammanade af de olika årstidernas vexlande stämningar. Dessa ingripa för öfrigt nästan alltid mer eller mindre omedelbart i folkets känsloverld. Derför, när våren kom med nytt lif, solsken, löfskogsdoft och fågelsång, då pulserade äfven folkets sånger med mera värme och hänförelse och gåfvo sig luft i de mest mångskiftande uttryck: än gladt, än ystert, än sorgset i vallflickans visa långt bort i skogen, än rytmiskt kraftigt lifgifvande dagens arbete, än i yrande jubel kring majstången eller vemodigt drömmande i ett kärlekskväde, buret i den stilla kvällsstunden af dalens eko öfver skog och sjö. Liksom i »stora verlden» vissa populära melodier under den och den säsongen äro »stående», så voro äfven hos folket vissa sånger vid olika tider på året och hvilkas lif kulminerade under vårens och sommarens danslekar och fester. Särskildt utmärkande för dem voro valborgsmessaftonen och »midsommarsvakan».

Många äro nog de, som af en ännu lefvande generation minnas dem, och hvem känner ej dessa friska sånger, som från barndomstiden ännu bevara sin fläkt af oförderfvad lefnadslust:

Hvad jag har lofvat, Och gossen han går i ringen med röda guldband, Väfva vadmal, Tänker du att jag förlorader är?, Höga berg och djupa dalar, Och du och jag vi äro tvenne, Det fins så underliga ställen, Skära, skära hafre, Hej lusteligt att dansa m. fl., hvilka alla blifvit en gemensam nationalegendom, ehuru de nu ej längre illustrera folkets nöjen. Flere af dessa dansvisor äro af en oemotståndligt fängslande och skrattretande uppsluppenhet som exempelvis denna:

»Lite dansa med mej, det kan du väl få,
Lite kyssas med mej, det kund' ock få gå,
Bara du inte dansar kull mej,
Bara du fälas vackert med mej!
Först på klacken svängom vi och se'n på tå,
Lite krama mej, det vor' väl möjligt också.
Si, nu tar du till så det förslår!
Oj, så håll dej, annars jag skriker.»

På Luciadagen och vid jultiden voro följande sånger obligatoriska:

»Här kommer Lucia
Så fager och skön» etc., etc.,

hvilken sång vanligtvis sjöngs af en flicka, utstyrd som brud med ljus i en krans af lingonris på hufvudet under det hon bjöd familjens sängliggande medlemmar förfriskningar tidigt på morgonen. Melodien vid detta tillfälle tyckes vara densamma för alla provinser, der detta bruk förekommer, då deremot orden variera i ständigt nya texter för hvarje år. Under juldagarne — äfven i »arla morgonstund» — gick bygdens ungdom till herrgårdarne, med ljus i en pappersstjerna, sjungande:

»Staffan var en stalledräng —
Vi tackom nu så gerna —
Han vattna' sina fålar fem,
Allt för den ljusa stjernan.
Ingen dager synes än,
Stjernorna på himmelen de blänka.»

Denna sed är nu bortlagd, äfvensom en annan, hvilken likaså bestod i besök hos grannarne, men då endast af trenne manspersoner och på sjelfva julafton. Den sedvanliga pappersstjernan saknades då ej heller och man sjöng:

»Goder afton, goder afton båd' qvinna och man,
Husbonde, matmoder, I gören eder glad!
Vi önska eder alla en fröjdefull jul;
Från alla olyckor bevare eder Gud!
Och Kristus i Betlehem lät föda sig;
Då kommo der tre kungar så gladelig.
Dem mötte Herodes, han frågade dem:
"Hvar hafva sitt hem de tre vise män,
Som resa denna väg till Jerusalem?" —
"Vår Frälsare ligger på hö och strå,
Vår stjerna sig ärnar till Betlehem gå;
Vi komna äro från Österland."
Gud Fader, Son och den helige And'
Hålle öfver eder sin milda hand!»

Dessa sånger äro af gladare innehåll, men i andra — och de äro nog de flesta — tonar ett rörande allvar, ett gripande vemod eller en erotik af den mest poetiska och skära ljufhet. Af de många äro följande allbekanta: *Kristallen den fina, Om dagen vid mitt arbete, Och mins du hvad du lofvade, Jag gick mig ut en aftonstund, Sjutton år tror jag visst att jag var, Som stjernan klar hvar natt på himmelen, Så vidt i verlden jag vankar, Alls ingen flicka lastar jag, De rosor och de blader, En gång i bredd med mig, Glädjens blomster, Tulu, sofver han än?*

Ej kanske fullt så kända äro nedanstående, men derför ej mindre sköna än sina öfriga syskon:

a) »Och inte vill jag sörja och sörjer ändå.
Han kommer väl igen om ett år eller två,
När liljorna de blomstra uti marken.
Han kommer väl igen
Min lilla hjertevän,
För kärleken slutar så sena.»

b) »Nu löfvas träden och marken är grön,
Hvar endaste blomma hon ståndar så skön;
Lilla fågeln sjunger med ljufvelig röst,
Han känner sig väl glader allt uti sitt bröst.
Så prisom vi sommarn så fager och blid,
Sjungom: ljufveliga, ljufveliga midsommartid!»

Alla de här antecknade visorna tillhöra seklets början, tvenne andra deremot äro af senare datum. Den ena upptecknad på Gotland är *Allt under himlens fäste.* Hardt när hade denna härliga melodi, kanske den skönaste af alla våra folkvisor, gått förlorad för efterverlden om ej en särskild omständighet räddande trädt emellan. En musikalisk embetsman satt nämligen på 1850-talet å ett kafé i Stockholm tillsammans med en vän, gotländing, hvilken småsjöng de första takterna af visan, de enda han kom ihåg. Den förre blef intresserad och ville höra sången i dess helhet, men förgäfves; minnet — trots upprepade försök — svek fortfarande den sjungande. Denne gaf då anvisning på den person, af hvilken han hört visan sjungas: en bondflicka från hans hemort. Dit begaf sig strax derpå vår musikvän, fann henne, då en gammal gumma, och lyckades efter enträgen öfvertalning och genom presenter få en fullständig uppteckning. Men stämman, som meddelat den, förstummades kort tid derefter för alltid af döden.

Den andra visan härstammar från Småland och är annoterad af Richard Dybeck:

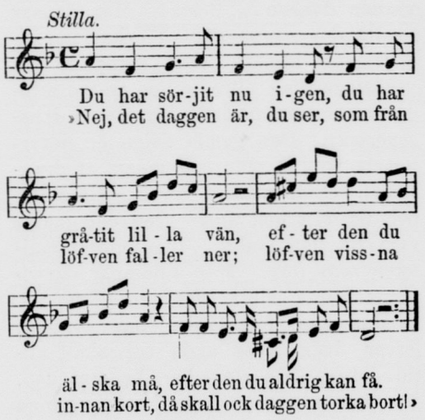

Hvilken fin och varm känsla som genomströmmar såväl ord som toner i denna lilla förtjusande dikt. För att rätt förstå folkvisorna böra de naturligtvis *alltid sjungas,* ty text och sång stå till hvarandra i det innerligaste sammanband. Äfven kompletterar melodien uttrycket i texten, der detta är ofullständigt. Folksångens glansperiod ligger ej längre bakom oss än ett tidmått af 25 à 30 år. Derefter upphör den att vara epokgörande. Realismens frost ödelade sedan folkpoesiens blomstergård. Hvar är nu detta idylliska lif med sång och glädje, som förljufvade folkets tunga värf? Borta! Det finner ej mer sina gamla impulser för sina forna ideal, ty den sanna och lef-

vande naturen är död hos dem, såväl inåt som utåt. En soluppgång tillkännager nu ingenting annat än att stunden för dagens id då tager sin början, och när solen går ned är detta endast en maning till uppbrott och hemfärd. Tyst går landtmannen till sitt hem, och ingen sång beledsagar hans vandring. Naturens skönhet ser han ej. Naturen eger endast hans omtake då det gäller att fylla magen under det hjertat är — tomt. Förr var det tvärtom, men då ljöd hoppfull sång, som lättade arbetets börda, lyfte sinnet till lifsglädje och ärlig andakt. Sällan höres från det landtliga, stilla tjället någon af våra många härliga psalmer, knappast i kyrkan, ty den står nästan alltid tom. Men i dess närhet resa sig pietismens tempel, som locka till sig massan; men ändå — äfven der bara tomhet. Der ljuder nog sång — men hurudan? Utan anda och innehåll: i en osund atmosfer af den inskränkta enfalden, af den svamlande, högmodiga sjelfklokheten och det religiösa missbruket beröfvad all möjlighet till frihet och högre flygt. Våra skönaste folkvisor vanställas der med platta och intetsägande ord. Stackars folkvisa! Du är der som skogens fågel instängd i bur, som den glänsande fjäriln af ovarsamma händer beröfvad sin färgprakt. I naturens sköte med liffull ton mot hög, klarblå eller stjernströdd himmel, der är din rätta plats!

Hvar är den lefnadsfriska, glädjeyrande dansen? Borta! Man dansar — då det någon gång förekommer — stelt och afmätt polka, française och »tvåstegsvals» efter löjliga travesteringar af musikmarknadens moderna dansrepertoar. Den gamla fiolen är naturligtvis lagd å sido och ersatt af dragspelet. Civilisationen trycker sin stämpel på allt och alla. Den ene måste vara lik den andre. Inga individualiteter som förr. Man tillämpar darwinismen, men slutar der den börjar.

Men om folksången har tystnat, lefver dock dess anda och skall alltid lefva. Konsten har bevarat den, och dess vittnesbörd skall aldrig kunna jäfvas trots det blaserade konstnärshögmodets föraktliga benämning »bondmusik». Konsten är kosmopolitisk menar detta. Det är sant. Men verldshistorien har visat, att det verkligt nationella är det mest lifskraftiga och sant mensliga — och det sant mensliga har medborgarrätt öfverallt. Hvem är för resten större kosmopolit än naturen; den är för alla, och ingen känner den bättre än folkvisans genius. Hon är förtrogen med alla hemligheter i dess skönhet. Hon fins i bäckens sorl, i stormens brus, i den stilla vågen, som återger himlens färgglans, dagens som nattens, i månskenet, som glittrar i daggen, då det hägrar öfver dimmig mo och smyger sig efter ödslig led långt in i granskogens mörka och dystra djup, i morgonrodnadens purpur öfver skogens bryn, i den dalande solens sista stråle, som förirrat sig in under trädstammarnes dunkel och bjert belyser den vårfriska, sammetslena mossans grönska, i ångan af barrens och blommornas vällukt, som stiger mot himlens sky, i vinterfrostens skimmer i den stjernklara natten; ja, öfverallt i naturens sublima mysterium är hon, men hvar? Sök henne, men *finn* henne!

»I skogen lillgossen gick dagen lång,
Gick dagen lång;
Der hade han hört en så underlig sång,
Underlig sång.

Gossen en pipa af säljträ skar,
Och pröfvade om tonen derinne var.

Tonen sig namngaf så tyst och kort;
Men bäst som han lyddes, den flydde bort!

Alla de andra dock litet förslå,
Ja, litet förslå,
Mot denna du söker, men aldrig skall nå,
Nej, aldrig nå.»

Gösta Geijer.

Berlioz' sista dagar.

Förlidet år, då Berlioz' »Faust» å nyo uppfördes af Musikföreningen hade ett fjerdedels sekel förflutit, sedan den store tonsättaren gick ur tiden. Till erinran härom meddela vi nu, då utrymmet dertill saknades oss i slutet af förra året, följande ur ett arbete af Adolphe Jullien: »*Hector Berlioz, sa vie et ses oeuvres*» tagna skildring af slutet på Hector Berlioz' bekymmersamma och af motgångar fylda lefnad, hvilket egde rum den 8 mars 1869.

* * *

Sedan lång tid kände Berlioz lifvet fly ur ådrorna, och ju mer han såg den ödesdigra tidpunkten nalkas, desto mera slöt han sig inom sig sjelf och tycktes frivilligt afsöndra sig från verlden. En höstafton mötte Blaze de Bury honom, då han melankoliskt promenerade längs efter kajen, icke långt från Institutet. Han var blek, afmagrad, krokig och feberaktig. Berlioz tryckte, alltjemt under tystnad, den hand, som utsträcktes mot honom; sedan försvann han i dimman, frammumlande med en knapt hörbar röst följande verser af Eschylus: »Oh, menniskans lif, då det är lyckligt, behöfver endast en skugga för att förmörkas. Då det är olyckligt, utplånar en våt svamp bilden, och allt är glömdt.»

Sedan han, utledsen vid allt, kommit hem, tillbragte han tiden med att söndersmula bröd åt fåglarne, som pickade på fönstret, samt att läsa sina favoritförfattare: Virgilius, Shakspear, Göthe och Bernhardin de Saint-Pierre. »Har ni åtminstone», skref han en dag till Ferrand, »framför edra fönster blommor och nyutspruckna löf! Jag har endast murar framför mina. Åt gatan gläfser en mops sedan en rund timme, en papegoja skriker, en papegojhona härmar sparfvarnes pip. Åt gårdssidan sjunga tvätterskorna, och en annan papegoja skriker utan uppehåll: »I armen gevär!» Hvad skall man göra? Dagen är mycket lång!»

Han tyckte om att mottaga några vänner till middag hos sig, i förtroligt sällskap, och då han beredde sig detta nöje, gaf han dem alltid sin favoriträtt vol-au-vent. Men oftast begaf han sig på aftonen till sina grannar, familjen Damcke, »litterära musici», som han kallar dem. Han hade allt mer och mer lierat sig med dem, och han hade sammanknutit hela sitt lif med dem till den grad, att han ofta väntade på deras ankomst för att bryta sina bref. »Det är ett öfvermått af känslighet», sade han. »Om nyheten är god, skola vi vara tre för att glädjas åt den. Om hon är dålig, skall ni försöka att trösta mig.»

Var han vid dåligt humör, förblef han utsträckt på en kanapé utan att säga ett ord, och han smög sig undan, i fall någon besvärlig person kom på besök. Men så snart Damcke, plågad af tystnaden, ansatte honom med frågor om hans verk, försvann genast hans likgiltighet, och han talade vidt och bredt med utbrott af ljungande vältalighet. Var han vid goda vätskor, läste han Shakspear för sina vänner, i fransk öfversättning. Han läste med pathos, i sällsam hänryckning, hvarvid han lät tårarne flöda samt torkade bort dem genast med handen för att ej förstöra intrycket af läsningen. I början af hans sjukdom samlades Leon Kreutzer, d'Ortigue och ännu några andra till dessa förtroliga sammankomster, men döden mejade af vänkretsen och skonade knapt andra än Berlioz och Stephen Heller.

En afton då den förstnämnde, knarrig och dyster, åter börjat sin eviga visa om ödet, som upprest sig mot honom, och Heller enligt sin vana sökt lugna honom, i det han visade, att han var så hedrad, så gynnad af lyckan, som han kunde vara det, enligt skaplynnet af sin talang, föreslog Berlioz, som plötsligt blifvit lifvad, att man skulle gå och intaga en fin supé hos Bignon. Och så gingo alla tre, Heller, Damcke och han, ut på boulevarden en kall decemberafton och satte sig till bords på Café Riche, der de stannade långt in på natten under gladt samtal om sina favoritförfattare. Klockan slog två. »Det är tid att gå», sade Berlioz. »Nu bör min svärmor sofva, och jag kan hoppas att väcka henne under hennes första sömn».

Denna afton skulle han, mindre än någonsin, hafva skilt sig från sina vänner utan att säga dem godnatt på en stor hvit sten, som var infogad i trottoaren på rue de Larochefoucauld,

framför familjen Damckes hus. Han hade af detta högtidliga farväl gjort en obligatorisk ceremoni, med hvilken han icke skämtade, och den ifver han ådagalade genom att en afton kalla tillbaka Heller, som var ett godt stycke på väg hem, och den möda han gjorde sig att återfinna den hvita stenen midt i en tjock dimma, i det han kröp och famlade på marken, bevisa, hvilken vigt han slutligen fäste vid detta bruk, som han uppfann en dag af godt lynne.

Stundom tog han antingen en pastej, som han erhållit från Strassburg, eller en butelj champagne, som han sände förut, till förevändning att tillsammans med Reyer gå och äta middag i Theodore Ritters familj. Här släppte han sitt lynne löst utan tvång. Efter middagen satte sig Ritter till pianot, Reyer försökte sjunga, och båda två roade den gamle tonsättaren med fragment ur hans »Faust», hans »Romeo et Juliette». Då rycktes Berlioz med och grät varma tårar, seende sina kära verk återfinna anastser till lif. »Ah, det är underbart!» utropade han ibland, »och edra fingrar, mitt barn, äro lika goda som en orkester!»

Sedan, exalterad och rof för den feber, som alltid åhörandet af hans verk förorsakade, gick han ut med Reyer, och innan upphetsningen lugnat sig genomströfvade han gatorna, talande häftigt och kastande ut ett hagelregn af ordlekar. Han gick ända till sin port, aflägsnade sig åter på nytt, tände på och kastade ifrån sig en mängd cigarrer, satte sig på afvisare eller på trottoaren och visade alltjemt en öfverflödande, frenetisk glädtighet . . . Sedan stannade han plötsligt vid sin port och ringde, och hela denna exaltation slocknade på en minut. Hans ansigte återtog sin marmorstelhet. Gengångaren återinträdde i sin graf.

Ända till slutet bevarade han denna vördnad för vänskapen, minnet af bevisade tjenster. Under den sista tiden af sitt lif mottog han besök af Charles Blanc, den forne direktören för Beaux-Arts, hans beskyddare från 1848, som eftersträfvade en ledig plats i akademien efter grefve Walewski. Kandidaten kom till Berlioz af artighet och utan att det minsta räkna på hans röst. Men vid den besökandes första ord: »Mina dagar äro räknade, min läkare har sagt mig det; han har till och med gjort upp läkareräkningen», tillade Berlioz med ett matt småleende: »Men valet eger rum den 25 novem ber. Jag skall deltaga deri. Jag har till och med några dagar att rekreera mig på innan dess.»

Och han lät verkligen föra sig till institutet för att nedlägga sitt votum i valurnan.

Det var hans sista ansträngning. Han föll snart nästan i barndom, och lamheten inkräktade halfva hans kropp: han försökte alltjemt samla sina minnen, gifva uttryck åt sina tankar, men förgäfves. Han stammade, hittade icke på de rätta orden och utgöt tårar eller hade utbrott af vrede, då han insåg sin oförmåga. En af de sista gångerna han kunde gå ut, gick han till Reyer, satte sig att frukostera, understödd af en trotjenare, Schumann, som hjelpte honom att äta och dricka. Då han skulle gå, bad författaren af »Statyen» (Reyer) honom att signera ett partitur af »Bevenuto», som han förut gifvit honom, Berlioz tog pennan och skref maskinmessigt: »*Till min vän . . .*» Derpå stannade han förslöad och med irrande blick: »Vänta . . . hur heter ni?» — »Reyer» — »Ah . . . ja . . . Reyer . . .»

Få dagar derefter såg han sig afgjort fjettrad i sjukrummet. Det var början till en långsam och smärtsam dödskamp. Då en vän gjorde besök hos honom, infördes han till den sjuke, som låg utsträckt på sin säng och som mottog honom med ett vemodigt småleende, men utan att kunna säga ett ord, då tungan i sin tur var angripen. Den besökande gjorde min af att gå efter några minuter, då den döende qvarhöll honom med en vänskaplig gest, likasom att visa, att han ännu, ehuru stum, njöt af detta på grafvens brädd gifna bevis på vänskap.

Slutligen slog befrielsens timme. Det var måndagen den 8 mars 1869 kl. 1/2 1, som Berlioz uppgaf sin sista suck. Han omgafs i detta sista ögonblick af sin svärmor och fru Damcke, af fru Charton-Demeur och fru Delaroche, den vännina, hos hvilken hans hustru dött. Fru Martin sände genast efter Reyer, som bodde icke långt derifrån på rue de Calais, och under hela följande natt vaktade lärjungen och vännen troget vid den store konstnärens lik.

Musikpressen.

På Bröderne Hals' förlag, Kristiania, har utkommit:

För piano, två händer:

Backer-Gröndahl, Agathe: *Tre Claverstykker* (Allegro scherzando. Albumblad. Impromptu). Op. 35. Tillegnade pianisten Dagmar Walle-Hansen. Pris 2 kr.

Backer-Lunde, Johan: *Fem Smaastykker*. 1) Humoreske. 2) Surruli Suttanlaat. 3) Studie. 4) Halling. 5) Caprice. Op. 7, tillegn. fru Agathe Backer-Gröndahl. Pris kr. 2: 50. — *Tre Koncertetuder* (nr 1 E moll, nr 2 D-moll, nr 3 G-dur), op. 8, tillegnade hr Martin Knutzen. Pris 2 kr.

Elling, Catharinus: *Fem Kompositioner*. 1) Impromptu. 2) Melodi. 3) Skizze. 4) Intermezzo. 5) Capriccio. Op. 50, tillegnade Edv. Hagerup-Bull. Pris kr. 2: 50.

För en röst med piano:

Backer-Gröndahl, Agathe: *Ti Sange* til digte af Vilhelm Krag, for Baryton eller Mezzo-Sopran, op. 31, tillegn. hr Thorvald Lammers. 1:a Häftet: Madonnas Svaner. Valborgsnat paa havet. Der skreg en Fugl. Middelhavsnat. Storm. 2:a Häftet: Alverden skal synge. Gred kun du blege. Valborgsnat. Saa vugger den flammende Kaktusblomst. Men inde i Palmelunden. Pris à kr. 2: 50.

Backer-Lunde, Johan: *Fire Sange*. 1) Blomst i dug. 2) Op til de lyse, drömmende Stjerner. 3) Pagen högt paa Taarnet sat. 4) Med en Vandlilje. Op. 4. Pris kr. 1: 50. — *Fünf Lieder*. 1) Kauft Rosen. 2) Altböhmisches Volkslied. 3) Wiegenlied. 4) Am Abend. 5) Nun können wir küssen und kosen. Op. 5. Pris kr. 1: 50. — *Fire Sange*: 1) Kan du kjende mig. 2) Det bödes der for. 3) Ak min ungdom du. 4) Till Majdag förer jag hem min Brud. Op. 6. Pris kr. 1: 50.

Grieg, Edvard: *Sange* til tekster af Nordahl Rolfsens Læsebog: 1) Havet. 2) Sang til Juletræet. 3) Lok. 4) Fiskervise. 5) Kveldsang för Blakken. 6) De norske Fjelde. 7) Fædrelandssalme. Op. 61. Pris kr. 2: 50 (särskilda à 75 öre).

Selmer, Johan: *Fem Sange til skandinaviske Tekster*, for en mellemstemme. 1) Til min moder. 2) Bergskymning. 3) Aftenstemning. 4) Jule-Sne. 5) Solskin er mit Guld. Op. 41. Pris 2 kr. (nr 1—4 à 75 öre, nr 5 50 öre).

Agathe Backers pianostycken ställa vi främst af de ofvan nämnda. På första sidan, 11:e takten, förekommer ett eis, som förefaller något underligt, då återställning från ess ej föregått. Backer-Lunde hör till de nyare komponister, som visa sig starka i teorin men ock i dissonanserna och som ej är rädd för tvära harmoniska öfvergångar; den norska nationaltonen framträder tydligt uti hans »Smaastykker». Konsertetyderna, som mera tilltala oss, höra naturligtvis till den svårare musiken, beträffande utförandet. Mycket enkla i formen och sålunda äfven lätta att utföra äro styckena af Elling, den bekante kompositören till den omtyckta sången »Jeg vil ud!» Vända vi oss till sångerna, så är af Agathe Backers andra häftet bäst; det första är mera harmoniskt pikant än musikaliskt underhållande, såsom man ock i viss mån kan säga om Backer-Lundes och Selmers sånger. Af den förre är dock i op. 5 »Kauft Rosen» och »Wiegenlied» samt i op. 6 »Kan du kjende mig» samt »Det bödes för» rätt vackra. Af Selmers sånger äro nr 2 »Bergskymning» och nr 5 »Solskin är mit Guld» de bästa i samlingen, ehuru äfven i dem kan förekomma tvära harmoniska vändningar, som stöta örat, såsom oförmedladt från G- till A-dur med intryck af en obehaglig qvintföljd, från C-durs septimackord till A-dur o. s. v. Grieg har till de nämnda läsebokstexterna skrifvit en tillbörligt enkel och stämningen väl träffande musik. Sångerna gå i allmänhet ej högt. Endast »Kauft Rosen» går till tvåstrukna ass och ett par af sångerna i Backer-Lundes op. 6 gå till g. Agathe Backers äro som titeln angifver skrifna för låg röst.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Febr. 16. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth: fru Gulbranson, gäst). — 17. *Ett svenskt minne. Två Bellmansmelodier* för orkester. »*Amaryllis*» (deklam.). *Tablåer.* — 18, 22. Mascagni: *Vännen Fritz* (Suzel: $^{18}/_{2}$ frök. Frödin, $^{22}/_{2}$ frök. Labia). — 19. Verdi: *Aida* (Amneris: fru Gulbranson, gäst; Aida: frök. Labia; Amonasro: hr Lundquist; Radames: hr Bratbost). — 20. Donizetti: *Leonora.* — 23, 26. Gluck: *Orfevs* ($^{26}/_{2}$ Eurydice: frök. Kragballe, 1:a debut). — 24. Mozart: *Figaros bröllop.* — 25. Boïto: *Mefistofeles* (Mefistofeles: hr Söderman; Margareta-Helena: frök. Labia). — 27. Gounod: *Faust* (Margareta: frök. Sparrman, debut; Wagner: hr Söderman).

Vasa-teatern. Febr. 16—28. Genée: *Nanon.*

Södra teatern. Febr. 16—18. *Clairette i dragonlägret.*

Musikaliska akademien. Febr. 17. *Matiné* af Raoul Koczalski. — 20. The Fisk Jubilee Singers' afskedskonsert. — 26. Henry Bramsens konsert; biträdande: fru D. Edling, frök. Ulfsax (ackomp.).

Vetenskaps-akademien. Febr. 18. Afskedskonsert af The Fisk Jubilee Singers. — 22. Konsert af Ragnar Grevillius; bitr.: fru Sterky, frök. Hulting, hrr Hj. Meissner, H. Alfvén. — 28. Konsert af signora Fausta Labia; bitr.: hr O. Lejdström, frök. Gerta Samuel (ackomp.).

Fru Gulbransons gästspel är denna gång det märkligaste vi ha att förmäla från k. operan. Hennes Amneris h: vi förut haft tillfälle att omnämna; Elisabeth i »Tannhäuser» återgafs af henne på ett fulländadt sätt såväl i fråga om sång som spel att icke tala om den verkligt furstliga apparitionen. Med rikligt bifall, talrika inropningar och blommor bragte henne ock publiken sin hyllning, särdeles vid afslutandet af hennes allt för korta gästspel denna gång. — I »Vännen Fritz» har med framgång frökn. Frödin och Labia uppträdt i Suzels rol, som af den förstnämda återgafs mera gladt och lifligt än af första innehafvarinnan. Uppfattningen kan vara olika, beroende på hur långvarig och djup böjelsen för Fritz tänkes vara. I »Faust» har fröken Sparrman gjort sin andra debut som Margareta. Röstens behag och i många delar äfven framställningen måste erkännas såsom tilltalande, men intonationen var ej alltid oklanderlig och koloraturen i juvelarian vågade sig ej debutanten på. Den sällan gifna tablån med spinnvisan var åter upptagen äfvensom Valentins inträdesaria, senast sjungen här af hr Simonsen. Herr Söderman var mindre väl disponerad för aftonen, men utförde dödsscenen kraftigt. Den nya Eurydike ha vi ännu ej haft tillfälle att höra.

»Nanon» har med sin i många stycken anslående musik och underhållande libretto gjort lycka på Vasa-teatern. Fru Norries gästspel har nog ock dertill bidragit, ehuru Nanon, den blifvande markisinnan, skulle göra bättre intryck med större finess i framställningen. Fru Berg är deremot behaglig i sin rol och pjesen gifves i öfrigt väl.

Underbarnet Koczalski afslutade sina konserter med en Chopin-matiné i Musikaliska akademien. Man måste förvåna sig öfver den stora tekniska färdigheten och den utbildade smaken hos denne gosse, särskildt då man hör hans Chopin-föredrag, och hans repertoar är ej ringa. Han lät oss här höra: Beethovens sonat op. 53, omkr. 10 Chopin-kompositioner, Liszts ungerska Rhapsodie nr 13, stycken af Bach, Mozart, Moszkowski, Schubert, en vacker brillant vals af Louis Marek och flere egna kompositioner, af oss förut nämnda. Rikt bifall äfvensom extranummer-tiggeri fattades ej den unge konstnären. — »De svarta» konstnärerna »The Fisk Jubilee Singers» (halfva antalet nästan hvita) gjorde här enorm succès. 32 (!) konserter gåfvos här i alla möjliga konsertsalar, kyrkor och kapell, hvadan den publik, som i de senare företrädesvis rekreeras, äfven blef deras. En utmärkt sammansjungning presterades af sällskapet, tenorerna hade äfven vackra röster och en neger-bas stod till röst som föredrag af solosaker främst af sällskapet. De sånger, som föredrogos, voro mest dels andliga, dels verldsliga negersånger, de senare af nästan varietéartad liflighet.

Herr Grevillius' konsert var mindre besökt än den förtjenat. Sjelf sjöng hr G. med god röst för hans mörka stämma väl valda nummer, och god assistens lemnade fru Sterky och fröken Hulting äfvensom hr Alfvén med en violinsonat af den nyss aflidna Amanda Maier-Röntgen. Dir. Hj. Meissner bidrog med utmärkt ackompanjemang. — Danske violoncellvirtuosen Bramsen hade ej mycket folk på sina konserter, men vann mycket bifall. Då hans sista konsert hör till vår öfversigt för nästa månad, skola vi i densamma närmare omnämna hans konserterande här.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Den utmärkte barytonsångaren d'Andrade, som förut här firat så stora triumfer, lär komma att under sitt gästspel här denna gång låta höra sig i »Don Juan» och »Wilhelm Tell», »Barberaren», »Rigoletto», »Ernani», »Pajazzo» och »Tannhäuser». I de tre sistnämnda operorna har han ej förr uppträdt härstädes.

På »Valkyrian» fortgå repetitionerna, och lära de kvinliga hufvudrolerna innehafvas af fröken Almati (Valkyrian) och fru Östberg (Sieglinde). Äfven Aubers »Kronjuvelerna» är bland annat under inöfning.

Filharmoniska sällskapets nästa konsert eger rum den 11 mars i Musikaliska akademiens stora sal, då Bachs *Matteus-passion* kommer att å nyo utföras.

Fröken Tora Hwass, den framstående pianisten, förbereder en konsert i Musikaliska akademiens stora sal, med biträde af fru Dina Edling.

Stockholms allmänna sångförening ger under direktör Albert Lindströms anförande matiné i Berns' salong söndagen den 11 mars.

Förlofning har tillkännagifvits mellan operasångerskan fröken Adèle Almati och förste regissören och sångaren vid k. operan hr Axel Rundberg, äfvensom mellan den unga sångerskan fröken Annie Blumenthal och hr P. A. André härstädes. Fröken B. debuterade i maj förra året som Nedda i »Pajazzo» och har senast varit anställd vid Vasateatern.

Sigrid Arnoldson biträdde den 22 februari i Nizza vid en gala-föreställning af »Mignon». Utförandet af titelpartiet blef en triumf för Sigrid Arnoldson, som var vid glänsande röstdisposition och hyllades med präktiga blombuketter. Oaktadt de mycket höga biljettprisen var salongen öfverfyld.

Fru Emma Berg, Vasateaterns behagliga och talangfulla ordinarie primadonna, har af direktören för Kasinoteatern i Köpenhamn, hr Rich. Schröder, på fördelaktiga vilkor blifvit för nästa säsong engagerad vid nämnda teater. Hennes första uppträdande blir i slutet af september såsom Fanchette i »Sjökadetten».

Direktör Hjalmar Meissner och hans förträffliga kapell afslutade med sista februari i Blanchs kafé sina af allmänheten under tre år städse lika omtyckta middags- och aftonkonserter, hvilka sedan icke komma att fortsättas och helt visst ej skola ersättas af de bebådade dam- och zigenarkapellen samt eventuella varieté-prestationerna, hvilka nu inkräktat våra större kafésalonger. Det vore väl om några åtgärder kunde vidtagas att inskränka dessa varieté-föreställningar, som hota att ruinera den verkliga konsten och äfven en allmänhet, som nedsätter sig med att njuta och gynna så simpla nöjen.

Från och med den 31 mars är Meissnerska kapellet tills vidare engageradt vid Trädgårdsföreningens etablissement i Göteborg.

Märta Petrini uppträdde den 3 dennes vid en konsert i Milano, telegraferas derifrån till Aftonbladet, och rönte stormande bifall. Den unga svenska sångerskan erbjöds omedelbart derefter engagement vid Scala-teatern i Milano och San Carlo-teatern i Neapel.

Fröken Aurore Cederberg, som nyligen debuterade som Philine i »Mignon» å k. operan, har satts i tillfälle att under ett år idka sångstudier i Paris för vidare utbildning af sin röst och afreser inom kort till utlandet. Hon gaf den 17 januari en afskedskonsert i Falun, der hon eger sitt hem.

Ordensförläning. Danske operasångaren, »kammersanger» Nils Juel Simonsen, den äfven här bekante konstnären, har utnämnts till riddare af Vasaorden.

Kyrkosångens vänner i Maria församling hade den 4 februari konstituerande sammanträde å Södra latinläroverket, hvarvid stadgar antogos och förtroendemän valdes.

Föreningens ändamål är att vidmakthålla och förkofra intresset för kyrkosången, dels genom utförande af körsång vid de stora högtidsdagarnes gudstjenster, dels genom anordnande af liturgiskt musikaliska vespergudstjenster vid lämpliga tillfällen.

Föreningens aktiva medlemmar utgöras af den sedan flere år existerande Maria kyrkokör, hvarjemte en del andra församlingsbor, med kyrkorådet i spetsen, som passiva medlemmar inträdt i föreningen, erläggande en årsafgift af 10 kronor.

Till ordförande valdes kyrkoherden K. A. Eklund, till sekreterare banktjenstemannen Carl Lindholm och till öfriga medlemmar af styrelsen fabrikören Carl Bergstedt, kassör Vilh. Stenman samt församlingens kantor, dir. H. Lindqvist, hvilken fortfarande leder kören och äfven fungerar som skattmästare. Revisorer blefvo fabrikörerna A. E. Westerlund och C. A. Anderson med hr Walfrid Hermanson till suppleant.

Göteborg. Å Stora teatern har ingen musikpjes uppförts under sista hälften af februari. Konserter ha gifvits af Raoul Koczalski den 18 och af hrr Aulin och Stenhammar den 22 februari. Å den senare spelades Sonat af Brahms, Schumanns Fantasi i C-dur, op. 17 (hr Stenhammar), Rubinsteins violinkonsert i G-dur, op. 46 (tre satser — hr Aulin) och Sjögrens Sonat i G-moll för violin och piano.

Helsingborg. »Per Svinaherdes» uppförande här den 21 februari af Fröbergska sällskapet blef en verklig festföreställning med anledning af komponistens, professor Hallströms, närvaro vid densamma. Professor Hallström åsåg i sällskap med hr Emil Linden föreställningen från första radens avantscen och blef föremål för stor hyllning. Hufvudpartierna utfördes af fröken Gerda Grönberg och hr Nilsson-Adami, af hvilka den förstnämnda fick ett särdeles ampelt erkännande af professor Hallström, som var mycket nöjd med styckets återgifvande här.

Från våra grannländer.

Kristiania. Kristiania teater har ej haft att bjuda någon pjes med musik under sista veckorna i februari. Den 16 februari gaf fru Erika Nissen konsert i logens stora sal biträdd af hr Thorv. Lammers, manskör och teaterorkestern. Fru M. spelade sjelf Chopins konsert, F-moll, och Rubinsteins D-moll-konsert op. 70, 1:a satsen, samt pianostycken af Ag. Backer Gröndahl och Sinding. Griegs »Landkjending» utfördes äfven af manskören med solo (hr Lammers) och orkester. — Vid Musikföreningens nästa konsert (2 mars) kommer den berömde pianovirtuosen Ferruccio Busoni att medverka.

Helsingfors. Bellman firades äfven här på 100:e årsdagen af hans död med ett minnestal å universitetets sollennitetssal af v. häradshöfding friherre R. F. v. Willebrand. — Vid 5:te Symfoni-konserten af Helsingfors' orkesterförening upptog programmet: 1) Sinding: Symfoni, D-moll; 2) Brahms: Violin-konsert op. 77, spelad af hr Henri Marteau; 3) Berlioz: Uvertyr till »Benvenuto Cellini». Den 18 februari gåfvo frk. Morduch och hr Ekman med orkesterns biträde en konsert, vid hvilken hr Ekman spelade Tschaikowskys pianokonsert op. 23 och ett »Konsertando» af Vegelius. Hr E. berömmes mycket för utförandet. Fröken Morduch sjöng bl. a. Mozarts »Ch'io mi scordi di te?», recitativ och rondo med orkester samt obligat piano. Wegelius' Konsertando nämnes såsom ett vackert ungdomsverk, brillant instrumenteradt och med kadans tillagd af herr Ekman. — Konserter ha gifvits den 22 och 24 februari af den berömda »Böhmiska stråkqvartetten» (hrr Karl Hoffman, Josef Suk, Oskar Nedblad och Hans Wihan), hvarvid utförts stråkqvartetter af Smetana (E-moll, »Aus meinem Leben»), Dvorak (Ess-dur op. 51 och C-dur op. 61), Beethoven (F-dur op. 59), Tschaikowsky (nr 2, F-dur) och Schubert (A-moll, op. 29). En folkkonsert af orkesterföreningen har gifvits och de populära konserterna i societetshuset fortgå som vanligt.

Köpenhamn. Under sista hälften af februari har Kgl. teaterns repertoar upptagit »Elverhöj», »Trollflöjten», »Det var en gang . . .» och baletten »Valkyrian» jemte talpjeser. — Den andra och sista af Joh. Svendsens och hofkapellets konserter egde rum den 16 februari, hvarvid utfördes: Gluck: Uvertyr till »Iphigenia i Aulis»; Schumann: 1:a symfoni, B dur; Mozart: Adagio ur G-moll-qvartetten för stråkorkester, och sånger af Schubert (hr Simonsen). — Den 23 februari gafs Grieg-konsert med biträde af fru Ellen Gulbranson. Konserter ha för öfrigt under dessa veckor gifvits af pianisten frök. Joh. Storkmarr, Raoul Koczalski (2 Chopin-aftnar), frök. Margar. Petersen med biträde af sachsiske hofoperasångaren Rud. Eichhorn.

Dödsfall.

Dahlgren, Fredrik August, kansliråd, författare, f. 20 sept. 1816 i Nordmarks socken i Vermland, † å Djursholm d. 16 febr. Här må Dahlgrens verksamhet och förtjenster framhållas hufvudsakligen som författare till det populära folkskådespelet »Vermländingarne» samt det förtjenstfulla teaterhistoriska verket »Anteckningar om Stockholms teatrar», utgifvet 1866. Som visdiktare har han ock gjort sig ansedd genom »Viser på varmlandske tongmåle, deckta åttå Fredrek på Rannsätt» och derpå följande »Speller nye viser». (Samlingen »Filikromen» upptager många af Dahlgrens kostliga visor med musik). Af dessa visor torde väl »Å jänta å ja'» vara mest känd. Dahlgren har äfven skrifvit andra originalstycken än »Vermländingarne» för teatern och i dess tjenst varit mycket verksam som öfversättare och bearbetare, synnerligast under tiden 1857—61, då han var litteratör vid kgl. teatern.

Gründer, Selma Fredrika, född *Jonsson,* sångerska, född 8 aug. 1858 i trakten af Sköfde, död härst. den 6 februari. Efter att i fem år ha studerat vid Stockholms konservatoriet debuterade hon den 28 september 1882 i Göteborg såsom Rose Friquet i »Villars dragoner» och sjöng sedan Berta i »Nürnbergerdockan», Nemea i »Konung för en dag» etc, i hvilket sistnämda parti hon debuterade på k. operan våren 1884. Samma år engagerades hon vid Nya teatern, der hon bland annat utförde Laura i »Tiggarstudenten», Fiorella i »Frihetsbröderna», Maritza i »Landsvägsriddarne», Rosalinda i »Lädderlappen», titelrolerna i »Pianella», »Fågel blå», »Boccaccio», m. fl. År 1887 blef hon gift med skådespelaren Mauritz Gründer, som hösten samma år jemte fröken Anna Pettersson och hr. W. Kloed öfvertog Vasateatern, der hon sedan uppträdde i flere operetter och sjöng prinsessan i »Amor gengångare», Maritana i »Don Cesar», m. m. Fru Gründer hade en god teaterfigur samt vacker och väl skolad röst. Då hennes make efter tre års verksamhet vid Vasateatern öfverflyttade till Södra teatern, lemnade fru Gründer scenen men lät sedan ofta höra sig på konserter.

Lachner, Ignaz, kapellmästare, komponist, f. 11 september 1807 i Rain (Bayern), † den 24 februari i Hannover. Kapellmästare vid K. operan i Stockholm 1858—1861. (Biografi med porträtt skall följa i nästa nummer.)

Hvarjehanda.

Åsnekritik. En bekant sångare i Tyskland, hvars egenkärlek var högt utvecklad, yttrade en gång: »Tidningskritikern är nu alltid en åsna, han må nu tadla mig eller berömma — en annan sångare.

Ur en tonsättares dagbok. Sedan jag sofvit dolce, steg jag upp allegro ma non troppo från min bädd, klädde mig poco a poco och trädde allegretto in till frukostbordet, dit jag kom just a tempo, då min hustru andante grazioso slog i kaffe. Con sentimento frågade jag, huru hon sofvit; molto vivo tackade hon med sin sköna flageolettstämma, i det hon espressivo såg på mig med sina ögon. Plötsligt hörde jag det knacka på dörren, först pianissimo, så piano och slutligen crescendo. Pigan öppnade och maestoso inträdde en herre i tamburen och skrek tutto forza, att han ville tala med mig. Ritardando steg jag upp, öppnade adagio dörren och fick se min skräddare. Han bad mig först rallentando och sedan allt mer stringendo om betalning af en räkning. Deröfver helt furioso, förklarade jag resoluto, att jag inga pengar, hade och kastade honom con strepito ut för skalan.

Ärade tidningsredaktioner

i landsorten anmodas tillsända Svensk Musiktidnings Expedition tidningsnummer med omnämnande af märkligare musiktillställningar på platser, der resp. tidningar utgifvas. Derjemte anhålles, att de tidningsredaktioner, hvilka få sig Svensk Musiktidning tillsänd, någon gång skicka ett nummer, hvari denna tidnings nummerinnehåll blifvit anmäldt, till

Svensk Musiktidnings Expedition.

Vår musikbilaga

för året hoppas vi kunna tillsända årsprenumeranterna med nr 7.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,

Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA .. 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG ... 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å **Industriutställningen i Göteborg 1891**

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.! Den **enda** svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst **fem år** för instrumentets **hållbarhet** och **varaktighet**.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Dansmusik på piano

utföres af undertecknad, som deri eger mångårig vana och erkänd skicklighet. Anmälning derom kan ske hos hrr musikhandlare ller hos mig, *Rådmansgatan 18 A*, 3 tr. upp.

Henning R. Wejdling.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kammakaregatan 50, n. b.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m.

Frans J. Huss.

Obs.! Billigt annonspris

i Svensk Musiktidning; endast 10 öre petitraden.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Innehåll: Ellen Gulbranson (med porträtt). — Folkets sång i vårt land förr och nu, af Gösta Geijer (med notillustration: folkvisa). — Berlioz' sista dagar. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.

Stockholm. Kôersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1895